

לב:

עין משפט
גר מצוה

כל שעה פרק שני פסחים

מסורת הש"ס

צוה א מ"י פ"י מ"ה
מחמת הל' טו:
צו ב ג מ"י ט"ז ט"ח:
ד מ"י ט"ז ט"ח:
ה מ"י ט"ז ט"ח מעילה
הל"א:

רבינו חננאל

דרא ו' אלעזר חסמא את
ליה כי חמץ בפסח מותר
בתנא, אבל ר' עקיבא דר'
יוחנן בן נורי ור' אליעזר
בן יעקב יש לומר כי
כולהו סבירא להו חמץ
בפסח אסור בתנא ובזבא
מילני, מאן דפטר סבר
לפי דמיס משלם וחמץ
בפסח אין לו דמיס לפיכך
פטור, ואין דמייב סבר
לפי מדה משלם ואע"פ
שאין לו דמיס כפי שהוא
אינו משלם אלא לפי
מדה חייב לשלם, ולת' לן
לכיסר כסא דר' יוחנן
בן נורי לפי מדה משלם
כסא דר' יוחנן, ולכאן לפי
דמיס משלם סבירא ליה,
וחמץ בפסח מותר בתנא
סבירא ליה, דא הכי הוי
ליה לרבי יוחנן בן נורי
לאהוריזו דר' עקיבא אן
חמץ בפסח יש לו החר
שאם רוצה מטיקא או
מריצה לפני כלבו, כי הכי
דמדתו ד' אלעזר חסמא,
אלא ש"פ לפי מדה משלם
סבירא ליה ש"פ, ת"ר אבל
כיות חרומה משלם ק"ר
וחומש, מיט דחתיב ואיש
כי יאכל קדש בשגגה ורפ'
חמישייתו עליה, ואכילה
בכיות אכילה היא, אבא
שאל אומר אינו משלם
עד שיהיה בה שוה פרוטה,
מאי טעמא דחתיב ונתן
לכתן את הקדש ואין תנא
בפחות משהו פרוטה, אבל
פחות מכיות חרומה
משלם ק"ר ואיש משלם
וחומש, ואוקימנא דלא
כאבא שאל, דא אבא
שאל כיון דאית ביה שוה
פרוטה אע"ג דלא הוי
כיות, ואמר רב פפא אפילו
חיסא אבא שאל, אבא
שאל תתיב כפי שיהיה בו
כיות ושוה פרוטה, איני
דאבא שאל ל' מחיב
אלא אש בו כיות,
והנימא אבא שאל אומר
כל שיש בו שוה פרוטה
חייב בתשלומין וכל שאין
בו שוה פרוטה אינו חייב,
אמר לו לא אמר שיה
פסח אלא לענין מעילה,
אלא לענין חרומה עד
שיהא בה כיות, סביל
הדשא (לאבא שאל) לא
מחייב וכיון דמחייב דרא
אית ביה שוה פרוטה,
ואם איתא דאבא שאל
לא היה מחייב עד דאית
כיה כיות, כיון שיש בה
כיות חייב הוה ליה לימיר
ליה, ונלמא בחיובא
הדר ביה, ואף רב פפא
הדר ביה, דהניא נפש
כי מעיל מעל והניא
בשגגה מקדש ה' פוט'
למזיד שאינו מכיא קרבן,
ה'לא דין הוא ומה שאר
מזות שחייב בהן כות
שאר למזיד מקרבן, מעילה

ואין נתינה פחות משהו פרוטה, ורבען נמי לא פליגי אלא משום
דכתיב אכילה וז"ל והא קיימא לן (מילין דף ק"ג:) דחטה
אחת פוטרת את הכרי אע"ג דכתיב בה נמינה דכתיב תמן לו
ובהובב (ב"מ מו.) אמר קוין בכלי אע"פ שאין בו שוה פרוטה
אע"ג דכתיב ונתן לרעהו וגבי גט
נמי אמרינן (גיטין דף כ.) כתבו על
איסורי הנאה ונתן דף כ"ג דכתיב
ונתן נדה יש לומר דהכא ודלא
נענין שוה פרוטה דנתינה קיימא
אשתלומין והוי כמו השגת גזילה שאין
בפחות משהו פרוטה ולהכי משום
דכתיב ונתן משמע שפיר נתינה
שזונה אבל שאר מילי אע"ג דכתיב
בזמן נתינה לא נענין שוה פרוטה
מיהו קשה לר"י דרבי יהודה דרש'
בכריתות (דף י"א:) ואמר יתן ממנו על
זר כסית וילף נתינה נתינה מתרומה
ואדילף מתרומה בכיות לילף מכל
נתינה לתומרה דהוה בכל שהוא כגון
מתן דמיס ומתן טהורות שאין בהן
שעור והוה נמי דומי' דסיכה דהוה בכל
שהוה ולמ"ד הסם נתינה בכל שהוא
א"ש"י: ההוא מביעא י"ה ד"בר
הראוי להיות קודש, ולע"ג דמאת
הקודש דרשין דבר סביא להיות
קודש אנטרין נמי ונתן דלי כתב
את הקודש לחודיה ה"א דלא אתא
לנעוטי אלא מעות אבל כל פירות
ישלם להכי כתב ונתן דמשמע
שפירות של נתינה נענין ראו'
ליות קודש: מעילה שאי חייב
בה כרת אינו דין שפטר בה את המזיד,
חיתה יומא היא הנותנת דשאר מלות
של חמורות שהן כרת אין לדונה
כפרה אבל חמורות שהן קלה שאין
בה כרת יש לדונה כפרה וכה"ג
יאכל כרס מכות (דף י"ג:) דקאמר
ק"ו ומה הוא שעושה מעשה נמוז'
אין גולה עדים שלא עשו מעשה אינו
הנזיף הוא הנותנת הוא שעושה
מעשה נמוז' לא יגלה כי הכי דלא
מיהו ליה כפרה כן שלא עשו מעשה
יגלו דמיהו להו כפרה ועוד ארבעה
כיות ושוה פרוטה, איני
דאבא שאל ל' מחיב
אלא אש בו כיות,
והנימא אבא שאל אומר
כל שיש בו שוה פרוטה
חייב בתשלומין וכל שאין
בו שוה פרוטה אינו חייב,
אמר לו לא אמר שיה
פסח אלא לענין מעילה,
אלא לענין חרומה עד
שיהא בה כיות, סביל
הדשא (לאבא שאל) לא
מחייב וכיון דמחייב דרא
אית ביה שוה פרוטה,
ואם איתא דאבא שאל
לא היה מחייב עד דאית
כיה כיות, כיון שיש בה
כיות חייב הוה ליה לימיר
ליה, ונלמא בחיובא
הדר ביה, ואף רב פפא
הדר ביה, דהניא נפש
כי מעיל מעל והניא
בשגגה מקדש ה' פוט'
למזיד שאינו מכיא קרבן,
ה'לא דין הוא ומה שאר
מזות שחייב בהן כות
שאר למזיד מקרבן, מעילה

אמר אביי ר' עקיבא ור' יוחנן בן נורי, אע"ג דאחייב בתשלומין
סבירא לכו דאין לו דמיס, ובהא פליגי רבי עקיבא ור' יוחנן בן
נורי: א"כ, דסבירא ליה מותר יהיה ליה ר' יוחנן לרבי עקיבא
אף ליה יש לו הימר הסקה: כיום פרוטה, בשאר ימות השנה
קאי: פרט למזיק, תרומה של כהן
אפי' כשגג שאינו משלם חומש אלא
ק"ר בשאר מיק חולין: הסווא מיביעי
ליה דבר הראוי להיות קדש, וכוליה
קרא משום סופא אנטרין: דאיש
בה שוה פרוטה, וליכא כות כגון
שנת בלורת: כיון דליס בה כות
כ', דאכילה כתיבא בה: אמרו
רבנן קמייהו דרב פפא, דקדקו מלכין
ואמרו לפניו דהא מתני' דקפדל
אסית ללא לאבא שאל דהא שמעין
ל' דקפיד פירוט' ולא אכיות: מריסי
בעי, שיהא בו כיות דהא אכילה כתיבא
בה ושיהא בדמיו פרוטה דהא כתיב
ונתן: חייב בתשלומין, אמרום שגג
קאי וקרן וחומש קאמר: לענין מעילה,
נתינה מהקדש נתינה דהתם לא כתיב
אכילה אלא לתרומה אפי' יש בו שוה
פרוטה אין חייב חומש עד שיהא בו
כיות, מכלל לאבא שאל אע"ג דליכא
כיות דאיש דתרת' בעי וביש בו
כיות קאי אבא שאל וקאמר דאע"ג
דאית ביה כיות נענין פרוט' הכי הוה
לכו למימר כיון דיש בו כיות חייב:
וחטא בה שגג', נעמי' דהקדש כתיב:
והלא דין הוא, דמזיד פטור מקרבן
ולמה לי קרא: שחייב בהן, הכמוז כרת
כגון חלב ודם: פטר ככן אש חמוז, לא
מקרבן דגבי טהרת שגגה כתיב: לא
חייב ככן מיסה, ידיר שמיס אלא
מעילה חייב עד זדונה מיתה כדלמנן
ודילמא מיתה חמירא מכת: ואמר
ליה רב נחמן גרסין, הלי תנא אלימא
ליה כרת ממיתה מעיקרא דקמי
מעילה שלא חייב בה כרת אלא מיתה
כי' אלמא כרת חמירא ולכסוף אלימא
לי' מיתה דקמי תאמר נעמי' כי'
וא"ל, רב מייל לעולם כרת אלימא
ליה והך סיפא דמתני' הכי קאמר לא
אש אמרת בשאר מלות שיהי לא חייב
בהן אפילו מיתה בפחות מכיות תאמר
נעמי' שחייב בה מיתה חמירא
הדר ביה: ומאי גימטא, איכא דהא
רבה ורב ששת שדו ביה נרגא כהאי
מירוא' דמריית ומקשו הכי הכי
אמר' דמנא אפחות מכיות מחייב
מיתה: מאן שמעט ליה דאמר מעילה
זדונה מיסה רבי, ועל כרחך מתרומה
גמר לה כדמפרישין וכיון דמתרומה
גמר לא משמע בה מיתה אלא בכיות
בה אכילה דמיתה דמתרומה נפקא לן
מדסמיך וכל ז' לא יאכל קדש' גבי
ומתו בו כי יחללוהו באלו הן
הנשרפין כשהדרין (דף ע"ב):
הויד

תורה אור השלם

1. ואיש כי יאכל קדש
בשגגה תקף חמישייתו
עליו ונתן לתן לכהן את
הקדש ויקרא כב דר
2. נפש כי חמץ מעל
הקדש בשגגה מקדשי ה'
והביא את אשמו ליה
איל תמיס מן האזן
בעיקר כסף שקלים
בשקל הקדש לאשם:
ויקרא ה טו

מוסף רש"י

פרט למזיק, את
התרומה (יומא ט) שאם
שקר אובלן לו מספקין על
חתימה ולא כהנה מתן,
שאלו חייב (וה"פ י"א).

פרט למזיק, את התרומה (יומא ט) שאם שקר אובלן לו מספקין על חתימה ולא כהנה מתן, שאלו חייב (וה"פ י"א).